מחזור ליום כפור ספרד — סדר ברכת הבנים

נוהגים לפני ההליכה לבית הכנסת לברך את הבנים ואת בני המשפחה כפי הנוסח המודפס במחזורים וכפי צחות לשון המברך. עיקר הברכה יהיה שיהיו עובדי ה' כל ימיהם ויתן להם שלום וחיים ארוכים ויזכה לראות מהם בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות כל ימי חייהם, ויוכיח אותם שילכו ביראת ה' כל ימי חייהם, ויכוין בתוכחה זו לתת נחת רוח לבורא ית"ש. ויש הנוהגים ללכת גם לקרוביהם ומיודעיהם הידועים בתור צדיקים ואנשי מעשה להתברך מברכות פיהם. ויש להקדים ולעשות זה בעוד היום גדול בכדי להיות פנויים אח"כ לקבל קדושת היום בישוב הדעת.

ישים ידיו על ראשם ויאמר:

יְשִׂימְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה: יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם שֶׁיִּהְיוּ בָּנַי הַחֲבִיבִים חַיִּים וְקַיָּמִים וְלֹא יִהְיוּ נִתְפָּסִים חַס וְשָׁלוֹם בַּעֲוֹנַי. וְיִתֵּן יְהוָה בְּלִבְּכֶם אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ, וְתִהְיֶה יִרְאַת יְהוָה עַל פְּנֵיכֶם תָּמִיד שֶׁלֹּא תֶחֱטָאוּ. וְיִהְיֶה חִשְׁקְכֶם בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹות וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹן אֲבִיכֶם שֶׁבַּשָּׁמַיִם. וְיִתֵּן לִי אֱלֹהִים פַּרְנָסָה בְּרֶוַח בְּהֶתֵּר וּבְנַחַת מִתַּחַת יָדוֹ הָרְחָבָה וְלֹא עַל יְדֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם, שֶׁאוּכַל לְזוּנְכֶם וּלְכַלְכֵּל אֶתְכֶם וּלְגַדֶּלְכֶם וּלְהַדְרִיכְכֶם בְּדַרְכֵי טוֹבִים וְיִשָּׁרִים וּלְהוֹבִילְכֶם לַחֻפָּה. וַיהוָה יַשְׁפִּיעַ עֲלֵיכֶם שֶׁפַע בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְיִכְתֹּב וְיַחְתֹּם אֶתְכֶם לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרֻכִּים בְּתוֹךְ כָּל צַדִּיקִים וּבְתוֹךְ כָּל יִשְׂרָאֵל. אָמֵן:

נ"א מברכת הבנים מס' חיי אדם:

יְשִׂימְךָ אֱלֹהִים כְּאֶפְרַיִם וְכִמְנַשֶּׁה: יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: וִיהִי רָצוֹן מִלְּפָנֵי אָבִינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם, שֶׁיִּתֵּן בְּלִבְּךָ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ, וְתִהְיֶה יִרְאַת יְהוָה עַל פָּנֶיךָ כָּל יָמֶיךָ שֶׁלֹּא תֶחֱטָא, וִיהִי חִשְׁקְךָ בְּתוֹרָה וּמִצְוֹות. עֵינֶיךָ לְנֹכַח יַבִּיטוּ, פִּיךָ יְדַבֵּר חָכְמוֹת, וְלִבְּךָ יֶהְגֶּה אֵימוֹת, יָדֶיךָ יַעַסְקוּ בְּמִצְוֹות, רַגְלֶיךָ יָרוּצוּ לַעֲשׂוֹת רְצוֹן אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם. יִתֵּן לְךָ בָּנִים וּבָנוֹת צַדִּיקִים וְצִדְקָנִיּוֹת עוֹסְקִים בַּתּוֹרָה וּבְמִצְוֹות כָּל יְמֵיהֶם, וִיהִי מְקוֹרְךָ בָּרוּךְ, וְיַזְמִין לְךָ פַּרְנָסָתְךָ בְּהֶתֵּר וּבְנַחַת וּבְרֶוַח מִתַּחַת יָדוֹ הָרְחָבָה וְלֹא עַל יְדֵי מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם, פַּרְנָסָה שֶׁתִּהְיֶה פָּנוּי לַעֲבוֹדַת הַשֵּׁם, וְתִכָּתֵב וְתֵחָתֵם לְחַיִּים טוֹבִים וַאֲרֻכִּים בְּתוֹךְ כָּל צַדִּיקֵי יִשְׂרָאֵל, אָמֵן:

קודם שילך לביהכ"נ יחלוץ מנעליו ויאמר בשמחה עצומה:

חֲרִינִי מְקַבֵּל עָלַי לְעַנּוֹת נַפְשִׁי וְגוּפִי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה כַּאֲשֶׁר צִוַּנִי יוֹצְרִי וּבוֹרְאִי יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בְּתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב מֵעֶרֶב עַד עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם. וַהֲרִינִי מְקַבֵּל עָלַי מֵעַתָּה אִסּוּר מְלָאכָה וַחֲמִשָּׁה עִנּוּיִים, אִסּוּר אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה וּרְחִיצָה וְסִיכָה וּנְעִילַת הַסַּנְדָּל וְתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה, לְשֵׁם יִחוּד קֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וּשְׁכִינְתֵּהּ:

טעם ללבישת הקיטל הוא כדי להכניע הלב משום שהוא בגד מתים, ועוד שהוא בגד לבן, לרמז על הפסוק בכל עת יהיו בגדיך לבנים, ולרמז שמצות היום בבגדי לבן שדן הקב"ה את העולם במדת הרחמים, ולכן לא יעטרהו בזהב שלא יהיה סנגור קטגור ר"ל, לפי שהוא מזכיר עון דהיינו עון העגל שהיה של זהב, והוא חטא השמור לדורות כדכתיב וביום פקדי וגו' ואמרינן בסנהדרין (קב, ב) אין לך פקידה שאין בה מעון העגל, ולכן גם הנשים אין לובשות בגדים המחופים זהב:

מנהג לשטוח עשבים בבהכ"נ בערב יוה"כ סמוך לכניסת הלילה, לפי שהצבור צריכין ליפול על פניהם במוסף באמירת העבודה כשאומרים ונופלים על פניהם, ואסור לאדם ליפול על פניו במקום רצפת אבנים ולכן מכינים העשבים בערב יוה"כ, והמה צבורים ומונחים בקרן זוית או מקום מיוחד עד אחר הליכת הצבור מתפלת המנחה לביתם ואז מפזרים השמשים העשבים בכל הבהכ"נ. [מטה אפרים]